

1. Samenvatting voorstel

Het Algemeen Bestuur besluit:

onderstaande begrotingsuitgangspunten vast te stellen voor het opstellen van de programmabegroting 2017:

- a. het hanteren van de algemene begrotingsuitgangspunten voor alle programma's conform paragraaf 4.C van dit voorstel;
- b. het hanteren van de programmaspecifieke begrotingsuitgangspunten conform paragraaf 4.D van dit voorstel;
- c. het in de ontwerp-programmabegroting 2017 vermelden van de risico's als genoemd in paragraaf 7 van dit voorstel.

2. Algemeen

Onderwerp:	Begrotingsuitgangspunten 2017	Opgesteld door:	Ernst Breider Concerncontroller
		Afgestemd met:	Veiligheidsdirectie VRHM
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	18 februari 2016
Agendapunt:	4.	Bijlage(n):	8
Portefeuille:	H. Lenferink (DB) H. Meijer (VD)	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	N.v.t.	Datum:	N.v.t.

3. Besluit

Het Algemeen Bestuur besluit:

onderstaande begrotingsuitgangspunten vast te stellen voor het opstellen van de programmabegroting 2017:

- a. het hanteren van de algemene begrotingsuitgangspunten voor alle programma's conform paragraaf 4.C van dit voorstel;
- b. het hanteren van de programmaspecifieke begrotingsuitgangspunten conform paragraaf 4.D van dit voorstel;
- c. het in de ontwerp-programmabegroting 2017 vermelden van de risico's als genoemd in paragraaf 7 van dit voorstel.

4. Toelichting op het besluit

In deze beslisnotitie zijn de algemene en programmaspecifieke begrotingsuitgangspunten voor de programmabegroting van de gemeenschappelijke regeling VRHM voor het begrotingsjaar 2017 opgenomen. De begrotingsuitgangspunten zijn gebaseerd op het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 'Gericht verder!', het Korpsbeleidsplan 2016-2018 van Brandweer Hollands Midden 'We zijn onderweg' en de bestuurlijke uitgangspunten voor het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden en de financieringssystematiek van gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 (gemakshalve met 'uitgangspunten

Cebeon 2019 e.v.' aangeduid). Deze documenten bepalen in grote mate de beleidsmatige en algemeen financiële kaders van VRHM voor de komende jaren.

In deze beslisnotitie komen achtereenvolgens aan de orde:

- A. het financieel kader voor 2017;
- B. de relevante beleidsontwikkelingen voor 2017;
- C. de algemene begrotingsuitgangspunten voor alle programma's;
- D. de programmaspecifieke begrotingsuitgangspunten.

Er zijn 8 bijlagen:

1. Bestuurlijke samenvatting begrotingsuitgangspunten 2017 VRHM, inclusief financieel resumé;
2. Financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2017–2020 (de brief is nog niet ontvangen, in de bijlage is het emailbericht opgenomen);
3. Overzicht routekaart Cebeon en facturatie gemeentelijke bijdragen 2017-2020 op hoofdlijnen;
4. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), per gemeente;
5. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), afbouw procentuele afwijking;
6. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), toelichting;
7. Factuurspecificatie begroting 2017 en meerjarenramingen 2018-2020 VRHM;
8. Verslag ambtelijke bijeenkomst 28 januari 2015.

A. Financieel kader VRHM 2017

In een mail (21 december 2015) van de Ambtelijke werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen zijn de controllers van de betreffende regelingen geïnformeerd over de financiële kaderstelling voor de begrotingen van 2017-2020. Deze financiële kaderstelling is vastgesteld in het Bestuurlijk overleg (16 december 2015) van de portefeuillehouders financiën uit de regio Hollands Midden. Een volledige beschrijving van deze financiële kaderstelling, waarin een toelichting op de voor 2017 opgenomen percentages wordt gegeven, is toegezegd begin januari 2016 te worden toegezonden. Dan zal ook een brief over de kaderstelling voor 2017 aan de colleges van de deelnemende gemeenten en aan de dagelijkse besturen van de gemeenschappelijke regelingen worden gestuurd.

De financiële kaderstelling heeft betrekking op:

A1. Voortzetten uniforme systematiek voor alle regelingen voor het bepalen van de jaarlijkse indexering van lonen en prijzen

Op basis van de septembercirculaire 2015 wordt de gemeentelijke bijdrage 2017 geïndexeerd met **+0,75%**. Hierin is de nacalculatie van de indexering van 2016 al verwerkt.

A2. Uniforme taakstelling voor alle regelingen als aandeel in de neergang van het gemeentefonds

De taakstelling wordt gekoppeld aan de trendmatige ontwikkeling van het gemeentefonds over een aantal jaren, waarbij pas bij een gemiddelde krimp van het gemeentefonds boven een bepaald drempelpercentage sprake zal zijn van een taakstelling voor de gemeenschappelijke regelingen.

De uniforme taakstelling voor alle gemeenschappelijke regelingen als aandeel in de neergang van het gemeentefonds in 2017 bedraagt **0,00%** t.o.v. 2016.

A3. Maximeren van de algemene reserve op het niveau van 1 januari 2013 (inclusief het bestemmingsvoorstel jaarrekening 2012)

De algemene reserves van de gemeenschappelijke regelingen blijven in beginsel gemaximeerd op de standen per 1 januari 2013 (inclusief resultaatbestemming 2012).

De VRHM heeft haar algemene reserve op het eigen bestuurlijk afgesproken niveau. Deze is hiermee ook in overeenstemming met het niveau zoals door het Bestuurlijk overleg financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen wordt voorgesteld.

A4. Motivering indien taakstelling niet kan worden gerealiseerd

Inhoudelijk zijn er de volgende overwegingen:

Het programma Brandweer realiseert in 2017 een bezuinigingstaakstelling van **1,34%** conform de bestuurlijk afgesproken routekaart Cebeon (als onderdeel van de reeds opgelegde taakstelling van 16,6% per uiterlijk 2018, zijnde de Cebeon-norm). Daarnaast zijn ook voor 2019 e.v. bestuurlijke afspraken gemaakt over het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden.

Voor het programma Gemeenschappelijke Meldkamer zijn bezuinigingen, met het oog op de bestuurlijke afspraken van samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden en de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie, niet meer opportuun.

Het Dagelijks Bestuur heeft al eerder aangegeven van mening te zijn dat, gezien de beperkte omvang van de formatie van het Veiligheidsbureau en het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing, invulling van verdere bezuinigingstaakstellingen op de organisatiekosten en uitgaven niet verder verantwoord te vinden. Omdat daarmee de schaal waarop het Veiligheidsbureau en het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing hun activiteiten kunnen vervullen te klein wordt om deze nog efficiënt en effectief uit te kunnen voeren.

B. Relevante beleidsontwikkelingen 2017

Het Regionaal Beleidsplan 2016-2019, het Korpsbeleidsplan 2016-2018 van Brandweer Hollands Midden en de bestuurlijke uitgangspunten voor het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden en de financieringssystematiek van gemeentelijke bijdragen vanaf 2019 (gemakshalve met '*uitgangspunten Cebeon 2019 e.v.*' aangeduid) bepalen in grote mate de beleidsmatige en algemeen financiële kaders van VRHM in de komende jaren.

B1. Regionaal Beleidsplan VRHM 2016–2019 '*Gericht verder!*'

De Veiligheidsregio Hollands Midden heeft een Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio Hollands Midden 2016-2019 '*Gericht verder!*' opgesteld op basis van de evaluatie van het Regionaal Beleidsplan 2012-2015, de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel 2016-2019 en landelijke beleidskaders en ontwikkelingen. Het regionaal beleidsplan geeft gericht richting aan de ontwikkeling van de multidisciplinaire crisisbeheersing binnen VRHM en de koers, ontwikkeling en werkzaamheden van de veiligheidsregio voor de komende vier jaar.

In het beleidsplan zijn drie beleidsprioriteiten benoemd; informatiegestuurd werken, risicogericht werken en omgevingsgericht (net)werken. Deze nieuwe beleidsprioriteiten vormen de kern van het nieuwe Regionaal Beleidsplan 2016-2019 en zijn daarmee sturend in de ontwikkeling en werkzaamheden van de veiligheidsregio (en haar partners) in deze periode.

1. Informatiegestuurd werken

VRHM wil dat de beschikbare en juiste informatie op de juiste wijze op het juiste moment bij de juiste personen beschikbaar is, zodat voorafgaand en ten tijde van een ramp of crisis adequaat wordt opgetreden. Hierbij wil VRHM dat informatievoorziening vaker een wezenlijke aanvulling aan het proces levert. Het gaat hierbij zowel om het versterken van het informatiemanagement in de warme fase als de introductie van het actuele informatiebeeld in de lauwe, niet opgeschaalde fase.

2. Risicogericht werken (incl. doorvertaling Regionaal Risicoprofiel)

VRHM wil meerwaarde leveren door het analyseren van risico's en het adviseren aan het bestuur bij het maken van keuzes. Dit levert winst op in de vorm van een verbeterd inzicht en overzicht qua risico's, realisme in de besluitvorming en prioritering in de aanpak van het reduceren van de risico's. De VRHM stelt samen met partners een actueel beeld van de risico's in het verzorgingsgebied op die zich mogelijk kunnen ontwikkelen tot een ramp of crisis. Op basis van dit beeld kan de VRHM (het bestuur van) gemeenten (on)gevraagd voorzien van adviezen en een handelingsperspectief bieden. Naast deze werkwijze worden op basis van de uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel onderstaande risico's nader uitgewerkt. De crisisorganisatie bereidt zich op basis van deze risico's gericht voor op:

- overstromingen
- verstoring energievoorziening, telecommunicatie en ICT en ziektegolf
- verstoring openbare orde
- luchtvaartongevallen

3. Omgevingsgericht (net)werken

VRHM wil aansluiten bij de behoeften in haar omgeving en de samenleving, de netwerkpartners en de eigen crisisfunctionarissen adequaat kunnen bedienen met informatie en producten die ondersteunen bij de voorbereiding en uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hieronder vallen de volgende thema's:

- samenwerken crisispartners
- crisisbeheersing en (verminderd) zelfredzame burgers
- de gebruiker centraal

Om bovenstaande doelen te realiseren zijn in het Regionaal Beleidsplan concrete plannen (VRHM vakinhoudelijk en bedrijfsvoering) benoemd voor de periode 2016-2019.

B2. Korpsbeleidsplan 2016-2018 Brandweer Hollands Midden 'We zijn onderweg'

Het Korpsbeleidsplan 2016-2018 geeft richting aan de ontwikkeling van Brandweer Hollands Midden onderweg naar een modern brandweerkorps. Op basis van de Kadernota Meer-Anders-Minder (bezuinigingsopgave), het (brand)risicobeeld en de doelen voor de komende jaren worden in het Korpsbeleidsplan hiervoor concrete beleidsvoornemens uiteengezet.

Op 1 januari 2011 is Brandweer Hollands Midden opgericht. In de afgelopen vijf jaar is hard gewerkt aan het opbouwen van deze nieuwe brandweerorganisatie. Nu de basis op orde is, kunnen, naast de implementatie van de plannen uit de Kadernota Meer-Anders-Minder, nieuwe doelen worden gesteld onderweg naar een modern brandweerkorps. Hiervoor is een Korpsbeleidsplan opgesteld voor de periode 2016-2018 met de titel '*We zijn onderweg*'. Dit is tevens het eerste meerjarenbeleidsplan van Brandweer Hollands Midden.

In de periode 2016-2018 wil Brandweer Hollands Midden, mede op basis van het (brand)risicobeeld en een aangescherpte missie en visie, het volgende bereiken (kort samengevat):

1. Meer risicogericht werken

Komende jaren gaat de brandweer meer accent leggen op het bevorderen van de veiligheid in plaats van het voorkomen van onveiligheid. De veiligheid bevorderen met heldere regels en handhaving, beïnvloeding van gedrag en het verhogen van het veiligheidsbewustzijn. Daarvoor moet de brandweer alle risico's in de regio en binnen het korps goed kennen. Vervolgens kan gericht ingezet worden op de risico's die er echt toe doen.

2. Stimuleren zelfredzaamheid

Van burgers wordt verwacht dat zij zelf meer verantwoordelijkheid nemen en een actieve bijdrage leveren aan maatschappelijke processen. Om daaraan tegemoet te komen ontwikkelt de brandweer nieuwe producten en diensten, met name op het gebied van brandveilig leven. Dat gebeurt in samenspraak met gemeenten en omgevingsdiensten.

3. Afstemmen van materieel- en personeelssterkte op de risico's

Binnen het bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder is gekeken welke materieelsterkte passend is bij de huidige risico's binnen de brandweer. Nu gaat de brandweer aan de slag met de uitvoering daarvan. Met de uitfasering van materiaal dat niet langer noodzakelijk is, maar ook met de aanschaf van ontbrekend materiaal. De personeelsformatie wordt aangepast aan de nieuwe situatie.

4. Introduceren innovatieve werkwijzen

Soms passen de traditionele werkwijzen niet meer bij problemen en uitdagingen van deze tijd. Ook komt het voor dat de grenzen bereikt zijn van wat de brandweer aan kan. In die gevallen gaat gewerkt worden met nieuwe technologieën, nieuwe diensten, nieuwe producten en nieuw materieel. Dit speelt bijvoorbeeld op het gebied van de bluswatervoorzieningen. Komende jaren gaat de brandweer daar samen met gemeenten en betrokken partners een (kosten)efficiënte invulling voor ontwikkelen.

5. Optimaliseren van de dekking en specialisieverdeling

Na een inventarisatie van de risico's in het verzorgingsgebied, gaat de brandweer afwegen welke opkomsttijden realistisch en aanvaardbaar zijn. Samen met de buurregio's wordt de dekking aan de randen van de regio geoptimaliseerd. Daarnaast worden vanuit meer kazernes specialistische taken uitgeoefend, maar wel optimaal gespreid. Waar precies welk specialisme belegd wordt hangt onder meer af van de aanpassingen aan de materieelsterkte. Ook de voorgenomen samenvoeging van kazernes in Oegstgeest, Leiden en Leiderdorp is daar van invloed op.

6. Introduceren van persoonsgerichte vakbekwaamheidsprogramma's voor het repressieve personeel

Het huidige oefenprogramma binnen de brandweer is zo ingericht dat iedereen per oefenmoment dezelfde zaken oefent. Dat wordt veranderd. Er komt een systeem om meer resultaatgericht te oefenen. Dan gaat het vooral om het oefenen van zaken die individueel of als team nog niet voldoende beheerst worden. Voordeel is dat er dan meer ruimte is om te oefenen op risico's uit het eigen verzorgingsgebied. Uiteindelijk moet dit tot een vermindering van de oefenbelasting leiden.

7. Slim samen werken binnen Brandweer Nederland

Brandweer Nederland bundelt kennis en ontwikkelt nieuwe producten en diensten voor de regionale brandweerkorpsen. Zo wordt op basis van risico-inventarisatie en –evaluatie bekeken hoe bepaalde expertise en bijzonder materieel in Nederland het beste verspreid kan worden. Zoals bijvoorbeeld bij het landelijk specialisme technische hulpverlening (STH). Brandweer Hollands Midden werkt daaraan mee, omdat dit de brandweer sterker maakt en minder kwetsbaar. Ook met de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) wordt constructief samengewerkt.

8. Informatiegestuurd werken

Van de brandweer wordt verwacht dat ze nauw samenwerkt met ketenpartners, en dat daarbij gebruik gemaakt wordt van betrouwbare en moderne informatiesystemen. En dus gaat de brandweer meer informatie-gestuurd werken. Doel is steeds de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon te brengen. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar het versterken van de verantwoording over de prestaties van de brandweer aan de gemeentebesturen.

9. Verbeteren planmatig werken

De brandweer gaat aan de slag met een grote veranderagenda. Dit vraagt om een juiste volgorde en samenhang. Daarom wordt de planning- en control cyclus verbreed. Behalve inzicht in de financiën moet dat ook inzicht en overzicht geven over de voortgang van alle plannen, waaronder dit Korpsbeleidsplan.

10. Investeren in medewerkers

Alle veranderingen die op stapel staan vragen nieuwe werkwijzen, nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe technologieën. De kennis en ervaring uit het verleden is niet altijd meer passend bij de nieuwe opgaven. Daarom gaat de brandweer haar medewerkers beter toerusten op dit nieuwe tijdperk.

In 2014 is de visie op vrijwilligheid vastgesteld. De brandweervrijwilligers zijn nu en in de toekomst belangrijke bouwstenen voor de repressieve capaciteit van de brandweer. Daarom investeert de brandweer in hen en hun omgeving. Belangrijk uitgangspunt voor de komende jaren is dat centraal gebeurt wat moet, en lokaal gebeurt wat kan.

Om bovenstaande doelen te realiseren zijn in het Korpsbeleidsplan 26 concrete plannen (brandweer vakinhoudelijk en bedrijfsvoering) benoemd voor de periode 2016-2018. Het afgesproken financieel kader tot en met 2018 is de reden waarom dit Korpsbeleidsplan een periode kent van drie jaar (tot en met 2018) en niet vier jaar (t/m 2019; zoals bijvoorbeeld het Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden).

B3. Bestuurlijke uitgangspunten kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financierings-systematiek gemeentelijke bijdragen vanaf 2019

Bij het besluit tot regionaliseren van de brandweer in Hollands Midden (29 januari 2009) heeft het (Algemeen) Bestuur met de regionaal commandant afgesproken om “*een beleid te ontwikkelen waarmee de kosten voor brandweezorg in Hollands Midden op termijn kunnen worden gerealiseerd voor het referentiebudget dat gemeenten via het gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak*”.

Het beleid wordt in het spraakgebruik aangehaald als de ‘routekaart Cebeon’ en het referentiebudget als de ‘Cebeon-norm’.

Bij het besluit tot regionalisering is 2009 als referentiejaar voor het gewenst referentiebudget (kostenniveau) gehanteerd. Het totaal van de gemeentelijke brandweerbegrotingen, het startbudget voor de nieuwe regionale brandweerorganisatie, bedroeg in 2009 16,6% meer dan dit referentiebudget (Cebeon-norm), zijnde een bedrag van € 6,2 mln. Dit bedrag kreeg de nieuwe organisatie als bezuinigingsopdracht mee.

De bestuurlijke afspraken betreffende de routekaart Cebeon en de Cebeon-norm zijn gemaakt tot en met 2018. Conform afspraak heeft het bestuur, mede ook naar aanleiding van het groot onderhoud van het (sub)clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding in het gemeentefonds per 2016 en de herijking van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) per 2017, de gehanteerde financieringsystematiek geëvalueerd en voorstellen ontwikkeld voor de volgende beleidsperiode betreffende een nieuwe vaststelling van het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden.

Voorstellen volgende beleidsperiode(n)

1. Kostenniveau en financieringsystematiek Brandweer Hollands Midden.

Het bestuur wil aan het principe vasthouden om het niveau van de kosten en de gemeentelijke financiering voor brandweezorg in Hollands Midden te realiseren voor het referentiebudget dat gemeenten via het gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak.

Het referentiebudget wordt door middel van het groot onderhoud aan het gemeentefonds periodiek herzien op basis van landelijk onderzoek naar actuele (gemeentelijke) begrotingen. De verdeling van het gemeentefonds is kostengeoriënteerd en naar de mening van het bestuur daarmee een objectieve maatstaf om ook het niveau van de kosten voor brandweezorg in Hollands Midden op te baseren.

2. Aanpassingen van het niveau en bijdrage gemeente

Aanpassingen in het absoluut niveau (referentiebudget) en de bijdrage van elke gemeente wordt één maal in de vier jaar (gelijk de beleidsplan periode) toegepast, gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds T-2 van de beleidsplanperiode.

Indien het referentiebudget en de bijdrage van elke gemeente in een nieuwe beleidsplanperiode afwijkt van de voorgaande periode, wordt dit aan het begin van een nieuwe beleidsplanperiode direct aangepast.

Omdat de bijdrage van een gemeente voor een nieuwe beleidsplanperiode wordt gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds T-2, heeft de gemeente tijd om zich hierop intern voor te bereiden.

Het absoluut niveau wordt gedurende de beleidsplanperiode gefixeerd, maar de jaarlijkse indexering is wel van toepassing conform de methodiek Werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen .

Indien het referentiebudget in een nieuwe beleidsplanperiode hoger is dan de voorgaande periode wordt het surplus alleen toegekend indien dit nodig is voor nieuw beleid (incl. innovatie) en financiering autonome ontwikkelingen.

Indien het referentiebudget in een nieuwe beleidsplanperiode lager is dan de voorgaande periode wordt bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten de eventuele consequenties (o.a. voor het dekkingsplan) bestuurlijk ter besluitvorming voorgelegd. In het beleidsplan zal worden aangegeven op welke taken de bezuinigingsmaatregelen betrekking zullen hebben.

Gezien de effecten van het groot onderhoud gemeentefonds per 2016 en herijking BDuR per 2017 wordt het eerst volgende beleidsplan van Brandweer Hollands Midden gebaseerd op de periode 2016-2018 (3 jaar). De volgende op de periode 2019-2023 (5 jaar), daarna voor achtereenvolgende perioden van 4 jaar.

B4. Heroriëntatie landelijke meldkamerorganisatie

In het regeerakkoord Rutte I was opgenomen dat er één landelijke meldkamerorganisatie (LMO) zal komen. Met betrokken partijen is dit doel verder uitgewerkt. Dit heeft geleid tot het Transitieakkoord 'Meldkamer van de Toekomst' (oktober 2013) waarin de ambities van de betrokken partijen collectief zijn onderschreven. Snel daarna is de kwartiermakersorganisatie aan de slag gegaan. In de zomer 2015 is het Plan van Aanpak en Ontwerpplan voor de realisatie van de LMO opgeleverd.

Voor besluitvorming over de verdere realisatie heeft de minister van Veiligheid en Justitie de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO. De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moeten een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig.

1. Hoofdpijnen heroriëntatie

Het einddoel blijft overeind staan. De realisatie van één landelijke meldkamerorganisatie op maximaal tien locaties. De transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

2. Prioriteit bij samenvoegingen en landelijke ICT

De aanpak van de transitie moet hierbij duidelijker worden gefaseerd. De prioriteit moet liggen bij de regionale samenvoegingstrajecten en het vormen van de landelijke ICT die noodzakelijk is om de tien meldkamers als één virtuele organisatie te laten samenwerken.

De gateway review stelt voor om de verantwoordelijkheid voor de samenvoegingen regionaal te beleggen. Dit sluit aan bij de reeds ontstane praktijk. In alle regio's zijn stuurgroepen aan de slag om de samenvoegingen vorm te geven.

Het voorstel is om de “going concern” in deze periode ook conform het huidige wettelijke regime voort te zetten. Het borgen van de continuïteit tijdens de transitiefase is de belangrijkste randvoorwaarde.

Er wordt meer tijd genomen voor het uitwerken van de samenwerkingsmogelijkheden in de meldkamers en de multidisciplinaire taakuitvoering. Dit moet uiteindelijk leiden tot duidelijkheid over een aantal onderwerpen die het eindbeeld bepalen, bijvoorbeeld de nieuwe manier van werken, waarbij de burger in het eerste contact wordt geholpen. De organisatorische vormgeving van de LMO zal in een later stadium plaatsvinden. Het wetsvoorstel zal hierop worden aangepast.

3. Sturing en coördinatie

De sturing op de vorming en voortgang van de LMO moet worden verbeterd. De korpschef wordt hierbij duidelijk als de opdrachtnemer gepositioneerd die zorg draagt voor de aansturing en het behalen van de doelstellingen van de programma-organisatie. Vanuit de hierboven genoemde doelstelling om te komen tot één landelijke meldkamerorganisatie staan deze samenvoegingen niet op zichzelf. De samenvoegingen moeten in goede samenwerking plaatsvinden met de politie als opdrachtnemer van de vorming van de LMO die het totale proces van samenvoegingen coördineert en faciliteert. Hiertoe zal een mijlpalenplanning worden opgesteld, waarbij per locatie, rekening houdend met de mogelijkheden van politie, in beeld wordt gebracht wanneer wat opgeleverd zal worden.

4. Financiën

De ambitie om te komen tot een landelijke meldkamerorganisatie gaat gepaard met een taakstelling oplopend tot structureel € 50 miljoen in 2021. De conclusies van gateway geven wel aanleiding om te bezien in hoeverre tijdelijke besparingsverliezen onoverkomelijk zijn en hoe deze binnen de betrokken staande begrotingen van dekking worden voorzien. Daarnaast worden samen met alle veiligheidsregio's de voorbereidingen getroffen voor de in het transitieakkoord afgesproken financiële overdrachtsdocumenten.

5. Financiële overdracht

Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.

B5. Doorontwikkeling Veiligheidsberaad en professionaliseren IFV

De voorstellen van het Dagelijks Bestuur Veiligheidsberaad (DB VB) voor de doorontwikkeling van het Veiligheidsberaad en professionalisering van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) zijn in 2015 voorgelegd aan de besturen van de veiligheidsregio's. De reacties van de veiligheidsregio's zijn besproken en het Veiligheidsberaad heeft op 11 december 2015 ingestemd met de voorstellen. Dit betekent dat de strategische, bestuurlijke samenwerking tussen veiligheidsregio's versterkt wordt en dat deze versterking gezamenlijk wordt opgepakt. Het IFV wordt een kennisinstituut van en voor de veiligheidsregio's, met een herkenbare plek voor de verschillende kolommen.

De bestuursvorm wordt nader bekeken en opnieuw besproken in het Veiligheidsberaad. Net als de inbedding van de brandweer binnen het IFV, om zo te werken aan een 'multi-kennisinstituut.'

Financiën

Vanuit de veiligheidsregio's wordt een werkbudget voor het Veiligheidsberaad aangelegd dat gefinancierd wordt door een jaarlijkse bijdrage van € 30.000 per regio voor de uitvoering van een Strategische Agenda. Het budget wordt door het DB VB besteed ter uitvoering van de door het Veiligheidsberaad gemeenschappelijk genomen besluiten. Het DB VB legt jaarlijks een inhoudelijk voorstel inclusief financieel bestedingsoverzicht voor aan het Veiligheidsberaad. Achteraf legt het DB VB eveneens verantwoording af aan het Veiligheidsberaad. Bovenstaande -voor alle veiligheidsregio's verplichtende- afspraak wordt gemaakt voor de jaren 2016-2019 (vier jaren). In 2019 vindt een evaluatie plaats en wordt bezien hoe verder te handelen vanaf 2020.

B6. Overleg over nieuwe CAO Gemeenten

De VNG en de vakbonden zijn 17 december 2015 begonnen aan het overleg over de nieuwe CAO Gemeenten 2016. Op het eerste overleg hebben zij de inzetbrieven uitgewisseld en procesafspraken gemaakt. In januari van dit jaar is verder gesproken over de CAO. Onderdeel van deze gesprekken is de uitvoering van de loonruimteovereenkomst van 10 juli 2015, waarin is afgesproken dat de salarissen van ambtenaren met 1,4% stijgen. De inzet van de VNG is gebaseerd op de arbeidsvoorwaardennota.

B7. De beleidsontwikkelingen in de Oranje Kolom voor Hollands Midden

In het traject 'bevolkingszorg op orde 2.0' (BZOO) is een meer realistische zorg voor de bevolking tijdens en na een ramp of crisis uitgewerkt. Vanaf 2014 is ook de Veiligheidsregio Hollands Midden hiermee aan de slag. De basisprincipes (eigen verantwoordelijkheid samenleving, wettelijke zorgtaak voor gemeenten en Veiligheidsregio, acceptatie burgerhulp en voorbereiding op reële crises) zijn daarbij leidend. Het is te beschouwen als een dynamisch proces; op basis van ervaringen, ontwikkelingen worden elementen uitgewerkt en ingepast in de activiteiten van de Oranje Kolom. BZOO werkt dus door op verschillende terreinen.

Zo zal het in 2016 te accorderen prestatiekader in 2017 gemonitord gaan worden. De manier waarop dit kader wordt gemeten wordt nog ontwikkeld (van prestatiekader naar prestatiemeting).

Een andere belangrijk thema is de kwaliteit van de (gemeentelijke) crisisorganisatie. Er wordt vanuit BZOO ingezet op een slanke maar gespierde crisisorganisatie waarbij sprake is van samenwerking op cluster- en regionaal niveau. Om deze crisisorganisatie optimaal te kunnen ondersteunen wordt in 2016 de visie op Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) beschreven. Deze sluit aan bij de principes van BZOO en wordt uitgewerkt in een OTO-aanbod dat bijdraagt aan de kwaliteit van de (individuele) crisismedewerker.

Vanaf 2016 zijn in het beleidsplan van de Veiligheidsregio Hollands Midden drie prioriteiten benoemd (informatiegestuurd, risicogericht en omgevingsgericht). De betekenis van deze prioriteiten voor de activiteiten binnen de Oranje Kolom vertonen samenhang met het traject BZOO, bijvoorbeeld op de onderwerpen versterken zelfredzaamheid en versterken partnerschappen.

B8. Het invullen van risicomangement op het gebied van de interne beheersing van de organisatie

In de afgelopen jaren is telkens in de programmabegroting en in de jaarrekening een zogenoemde risicoparaagraaf opgenomen. Deze paragraaf ziet met name op de bedrijfsvoering en vindt zijn grondslag in wettelijke regelgeving. Het Algemeen Bestuur heeft eerder aangegeven ook zelfstandig, los van een wettelijke grondslag, een oordeel te willen kunnen geven over de risico's in relatie tot de omvang van het weerstandsvermogen. De risico's worden in kaart gebracht, in financiële zin 'gewogen' en afgezet tegen de reservepositie. Naast de Nota Risicomangement wordt daarom tevens een geactualiseerde Nota Reserves 2016-2019 aangeboden. De accountant heeft bij de controle de suggestie gedaan om in dat perspectief tevens een zogenoemde fraude- en omgevingsanalyse uit te voeren.

Gezien de onderlinge samenhang worden de programmabegroting 2017 en meerjarenramingen 2018-2020, de Nota Risicomangement en de Nota Reserves 2016-2019 in diezelfde vergadering van het Algemeen Bestuur van juni 2016 ter vaststelling aangeboden. Daarmee worden de risico's, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen in samenhang met elkaar beoordeeld.

C. Algemene begrotingsuitgangspunten voor alle programma's

1. de multidisciplinaire samenwerking wordt in de komende jaren conform het nieuwe regionale beleidsplan 2016–2019 vormgegeven. Het raamwerk van het nieuwe beleidsplan 2016-2019 wordt uitgevoerd binnen het financieel bestuurlijk kader. De uitvoering van het beleid geschiedt door elk aan de VRHM verbonden organisatie-onderdelen op basis van een door het bestuur vast te stellen programmajaarplan. De programma's worden voorts ingevuld in overeenstemming met eerder genomen besluiten van het Algemeen Bestuur;
2. bij de vaststelling van de programmabegroting 2017 wordt een Nota risicomangement en een Nota reserves 2016-2019 ter vaststelling aangeboden met het oog op hun onderlinge samenhang;
3. het bestaand beleid, zoals geformuleerd in de programmabegroting 2016, inclusief structurele effecten uit de begrotingswijzigingen 2015¹, geldt als vertrekpunt;
4. de invulling van de begroting en de meerjarenramingen geschieden volgens de provinciale voorwaarden van structureel begrotingsevenwicht en tijdige inzending;
5. de loon- en prijsontwikkelingen worden voor 2017 geraamd volgens de methodiek zoals vastgesteld door de 'Werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen', gebaseerd op de index Bruto Binnenlands Product en nacalculatie 2016, zijnde 0,75%;
6. de rijksbijdrage wordt geraamd op basis van de laatst ontvangen circulaire inclusief bijstelling van de verdeelmaatstaven;
7. de lonen worden geraamd op basis van de vigerende collectieve arbeidsovereenkomst (looptijd tot 1 januari 2016) en de uitvoering van de loonruimteovereenkomst van 10 juli 2015. Voor de gemeenten is alleen afgesproken om de besparing op de pensioenpremie voor de werkgever om

---

¹ Besluiten Algemeen Bestuur van 25 juni 2015 (1e wijziging 2015) betreffende:

a. het incidenteel ramen van de lasten brandweer voor het project ademlucht ad € 200.000 conform het besluit resultaatbestemming 2013 en deze lasten te dekken uit de reserve Versnelde Organisatieopbouw;

b. het incidenteel ramen van de lasten brandweer voor de professionalisering van het trainings- en oefenprogramma voor het operationele informatiemanagement van de VRHM ad € 65.000, en deze lasten te dekken door een onttrekking aan de reserve Multiteam/LCMS;

c. het structureel aanpassen van de ramingen op de programma's brandweer en GHOR naar aanleiding van het besluit tot wijziging van de financieringsstroom GHOR;

d. het structureel verhogen van lasten en baten met € 180.000 op het programma Veiligheidsbureau in verband met de gemeentelijke deelname aan de regionalisering van het Veiligheidshuis en de kassiersfunctie hiervoor van de VRHM met ingang van 2015.

te zetten in salaris. Dit betekent een salarisverhoging van 1,4%. De VNG en de vakbonden zijn 17 december 2015 begonnen aan het overleg over de nieuwe CAO Gemeenten. Op het eerste overleg hebben zij de inzetbrieven uitgewisseld en procesafspraken gemaakt. Financiële effecten voor de begroting 2017 zijn nu nog niet in te schatten. Deze worden derhalve in de risicoparagraaf vermeld;

8. de planning van de aanbidding van de ontwerp-programmabegroting 2017 geschiedt overeenkomstig eerder aangeboden bestuursplanning en uiterlijke vaststelling in het Algemeen Bestuur van 30 juni 2016 overeenkomstig de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen waarbij alle mogelijke inzet wordt betracht om de deelnemende gemeenten zo snel en zo veel als mogelijk te betrekken in informatie en het vaststellingsproces;
9. vóór vaststelling van de programmabegroting door het Dagelijks- en Algemeen Bestuur worden de begrotingsuitgangspunten en ontwerp-programmabegroting verstuurd aan de hoofden Financiën en medewerkers Openbare Veiligheid van de deelnemende gemeenten en aan het Ambtelijk Governance team VRHM om deze in een betere informatiepositie te brengen in hun advisering van hun bestuur/bestuurders/collega's.

D. Specifieke begrotingsuitgangspunten diverse programma's

D1. Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Brandweer

De routekaart naar de Cebeon-norm is sinds 2011 een van de centrale thema's op grond waarvan de bijdragen van de gemeenten in de Brandweer Hollands Midden wordt bepaald. De bestuurlijke afspraken betreffende de routekaart Cebeon en de Cebeon-norm zijn gemaakt tot en met 2018.

Conform afspraak heeft het bestuur, mede ook naar aanleiding van het groot onderhoud van het (sub)clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding in het gemeentefonds per 2016 en de herijking van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) per 2017, de gehanteerde financieringssystematiek geëvalueerd en voorstellen ontwikkeld voor de volgende beleidsperiode betreffende een nieuwe vaststelling van het kostenniveau van Brandweer Hollands Midden. Deze vormen het uitgangspunt voor de bijdragen van de gemeenten in de Brandweer Hollands Midden vanaf 2019.

In 2014 vond een wijziging in de financieringsstromen van de GHOR plaats. Dit heeft geleid tot het vaststellen van een begrotingswijziging². Dit bracht een belangrijke verschuiving teweeg in de financiële dekking van het programma brandweer.

De gemeenten ontvangen van de gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg een factuur voor de inwonerbijdrage.

De rijksbijdrage die de VRHM ontvangt wordt in het vervolg bijna volledig verantwoord op het programma brandweer met een gelijke daling van de bijdragen van gemeenten voor de brandweer. Hiermee is een bedrag van € 1,4 miljoen gemoeid. De correcties voor de individuele gemeenten is gemaakt naar rato van het inwoneraantal overeenkomstig de begrotingswijziging 2014 en de facturering van de bijdrage 2015. De specifieke begrotingsuitgangspunten voor het programma brandweer zijn daarmee opnieuw in lijn met die uit de programmabegroting 2015 en de begrotingswijzigingen. De uitgangspunten onder sub 2r vloeien voort uit de eerder vastgestelde begrotingspunten 2015 en het besluit tot het omleggen van de financieringsstroom GHOR:

² besluit van het Algemeen Bestuur van 13 november 2014 betreffende vaststelling 2e begrotingswijziging 2014.

1. de activiteiten 2016–2019 en daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het Korpsbeleidsplan 2016-2018. In 2017 geven de gemeenten in Hollands Midden nog gemiddeld 1,4% meer uit dan de Cebeon-norm.
Om in 2018 op die norm uit te komen zal nog (afgerond) € 0,6 miljoen gedekt moeten worden uit efficiencymaatregelen en nieuwe brandweezorgconcepten.
2. de bijdragen van gemeenten in de routekaart Cebeon zijn uitgewerkt in de bijlagen en omvatten:
  - a. de verdeling van het gemeentefonds 2009 voor het taakgebied Brandweer en Rampenbestrijding blijft ijkpunt (ABVR 09.0129 BG.1, Bijlage 1 Financieel overzicht herzien, kolom 'Fictieve uitkering gemeentefonds 2009');
  - b. gecorrigeerd met +/- 5.6% per gemeente (gemiddeld VRHM) voor aandeel subtaakgebied (gemeentelijke) Rampenbestrijding;
  - c. de Cebeon-norm wordt geïndexeerd (index Bruto Binnenlands Product en nacalculatie) voor 2010: 1,4%, 2011: 1,25%, 2012: 2,0%, 2013 1,96%, 2014 1,54%, 2015 1,41%, 2016 0,59%, 2017 **0,75%**, 2018-2020 0,0%;
  - d. de gemeentelijke bijdrage is in principe nooit lager dan de geïndexeerde Cebeon-norm en de (extra) kosten van het FLO-overgangsrecht voor het betreffende begrotingsjaar;
  - e. de gemeentelijke bijdragen in 2016 zijn vertrekpunt om de efficiencykortingen voor 2017-2018 te berekenen. De efficiencykorting 2016–2018 geschiedt wederom in drie gelijke schijven en volgens de gehanteerde verdeellijnen;
  - f. de efficiencykortingen ad. € 624.319 jaarlijks voor de jaren 2016, 2017 en 2018 worden in principe gefixeerd en in absolute zin verdisconteerd in de gemeentelijke bijdrage;
  - g. een uitzondering hierop vormen de eventuele nadelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, deze leiden wel tot bijstelling van de gefixeerde efficiencykortingen;
  - h. afwikkeling van financiële issues op individueel gemeentelijk niveau leidt niet tot herberekening van de efficiencykortingen voor de jaren 2016–2018;
  - i. de van betrokken gemeenten ontvangen tijdelijke verrekening van de financiële consequenties van nieuwbouw van brandweerkazernes worden niet (opnieuw) meegenomen in de berekening van de efficiencykortingen;
  - j. de gemeenten (Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Waddinxveen en Zoeterwoude) die in 2012 een lagere bijdrage aan de VRHM betalen dan de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds verhogen hun bijdrage gelijkmatig in drie jaar vanaf 2013 tot aan het niveau van de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds. De verhoging voor de jaren 2013, 2014 en 2015 wordt gefixeerd en in absolute zin verdisconteerd in de gemeentelijke bijdrage. Verschillen die ontstaan door deze fixatie zullen wederom in drie gelijke schijven voor de jaren 2016–2018 op Cebeon-norm worden gebracht;
  - k. het aandeel van gemeenten in de efficiency voor 2017 en 2018 blijft volgens de afgesproken verdeellijn in het ontvlechtingsprotocol, nl. asymmetrisch naar rato van de relatieve budgettaire afstand tussen het fictieve (Cebeon) budget en het feitelijke budget van de gemeenten;
  - l. bij gemeentelijke herindelingen worden de betreffende gemeentelijke bijdragen alsook de vergelijkende Cebeon-normen van de individuele gemeenten bij elkaar opgeteld waarbij de afwijking in één percentage wordt uitgedrukt;
  - m. indien gedurende de periode van de programmabegroting 2017 en de meerjarenramingen 2018–2020 een versnelde hogere efficiency structureel mogelijk is, wordt deze doorgevoerd en verdisconteerd in de gemeentelijke bijdragen;
  - n. doelstelling is om uiterlijk vanaf 2018 de kosten van de brandweezorg in de VRHM op het kostenniveau van de geïndexeerde verdeling van het gemeentefonds te kunnen uitvoeren.

3. Brede doeluitkering rampenbestrijding:

- a. nadelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, bijvoorbeeld door herijking BDuR, het niet toekennen door het Rijk van indexering voor loon- en prijsontwikkeling of afroming door Veiligheidsberaad, wordt gecorrigeerd op de bijdragen van de gemeenten; voordelige financiële gevolgen door de volledige BDuR te verantwoorden op het programma Brandweer, bijvoorbeeld als gevolg van herijking BDuR, wordt ingezet voor versnelde verlaging van de gemeentelijke bijdrage voor het programma Brandweer.
- b. met de maatregelen in de Kadernota bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder van de Brandweer Hollands Midden wordt voldaan aan de Cebeon-bezuinigingsopgave. Het maatregelenpakket voorziet in een structurele vermindering van de uitgaven van begroot € 2,3 miljoen. Deze opbrengst overstijgt hiermee de Cebeon-taakstelling (€ 1,8 miljoen) met begroot € 0,5 miljoen. Het bestuur besluit dit surplus (deels) in te zetten ter dekking van het financieel negatief effect van de herijking van de BDuR vanaf 2017 voor het programma Brandweer.

Bijdrage programma Brandweer begroting 2016 (factuurbijdrage pag. 98)		42.829.786
Toepassing index van 0,75% over Cebeon-startbijdrage	45.333.649	340.002
Cebeon, derde tranche efficieny		(624.319)
Cebeon, extra bijdrage mingemeenten		33.253
Mutatie huisvestingsafspraken gem. Alphen a/d Rijn en Krimpenerwaard		(73.792)
Niveau begroting 2017, verdeling volgens routekaart, zie bijlagen		42.504.930
<i>saldo mutatie ten opzichte van 2016</i>		<i>(324.856)</i>

D2. Specifieke begrotingsuitgangspunten programma GMK

- de ramingen zoals vastgesteld in de begroting 2016, onderdeel meerjarenraming 2017, worden als uitgangspunt gekozen waarbij vastgehouden wordt aan de zogenoemde gekorte herijkte beheerbegroting GMK;
- de laatst ontvangen financiële informatie op de thema's samenvoeging meldkamers Hollands Midden en Haaglanden en het transitieakkoord worden in de ontwerp-programmabegroting 2017 meegenomen;
- in de begroting 2017 wordt de beoogde efficiency wederom verwerkt.

Bijdrage programma GMK begroting 2016 (factuurbijdrage pag. 98)		1.313.030
Toepassing index van 0,75%	1.313.030	9.848
Niveau begroting 2017, verdeling per inwoner, zie bijlagen		1.322.878
inwoners gemeenten VRHM op 1-1-2015, bedrag per inwoner 2017	774.565	1,71
<i>saldo mutatie ten opzichte van 2016</i>		<i>9.848</i>

Toelichting:

Met betrekking tot het programma GMK moet rekening gehouden met de volgende aspecten, waarbij alle financiële consequenties nog niet (volledig) bekend zijn:

- De begroting van de 'Blauwe' en de 'Witte' meldkamer worden vanaf 2013 niet meer in de begroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden opgenomen. Dit ingevolge het Aanpassingsbesluit Politiewet 2012 (besluit van 30 november 2012 tot aanpassing van diverse besluiten aan de Politiewet 2012), waarbij op grond van het gewijzigd artikel 35, eerste lid van de Wet veiligheidsregio's de korpschef van het landelijk politiekorps zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer politie, als onderdeel van de (gemeenschappelijke) meldkamer. Ingevolge de Tijdelijke Wet Ambulancezorg, van kracht per 1 januari 2013, is de zorg voor het in stand houden van een meldkamer voor ambulancezorg, als onderdeel van de (gemeenschappelijke) meldkamer, de verantwoordelijkheid van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV).
- Het Dagelijks Bestuur VRHM heeft ingestemd met het verhuizen van de GMK VRHM naar het gebouw 'De Yp'. De meldkamer Hollands Midden is op 27 mei 2014 samengevoegd met de meldkamer Haaglanden. Financieel uitgangspunt is dat bij samenvoeging de structurele kosten van beide meldkamers gelijk blijven en, zo mogelijk, dalen. De eenmalige kosten van de samenvoeging, op basis van de huidige stand van zaken, zoals verhuizing van ICT/systemen, bedroegen € 545.000. Conform bestuurlijk besluit komt de financiering van deze kosten voor rekening van de politie en de twee veiligheidsregio's.
Er wordt vanuit gegaan dat bovenstaande eenmalige kosten zich onder het transitieakkoord kwalificeren als projectkosten en als voorfinanciering worden beschouwd, waarop voor de verdeling van deze kosten de bepalingen 95 t/m 100 van het transitieakkoord van toepassing zullen zijn.
- In het besluit tot samenvoeging van de meldkamers van Haaglanden en Hollands Midden is een financieel efficiencyvoordeel becijferd van in totaal € 98.000 in structureel verwerkt in de begrotingen vanaf medio 2014.
- Het Transitieakkoord meldkamer van de toekomst, waarin afspraken zijn vastgelegd over financiën, aansturing, locatiekeuze en implementatie van de nieuwe meldkamerorganisatie, is op 16 oktober 2013 ondertekend door vertegenwoordigers van de verschillende organisaties die betrokken zijn bij de meldkamers, te weten de ministers van Veiligheid en Justitie, VWS en Defensie, de Korpschef van de Nationale Politie, de voorzitters van de veiligheidsregio's en de voorzitters van de besturen van de RAV's.
- In het transitieakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de overdracht van middelen. Zo dragen de veiligheidsregio's voor de taken van de brandweer landelijk € 42 miljoen structureel bij. Voor de overdracht van middelen volgt nog een uitwerking waarbij rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke overdracht van personeel, de eventuele verrekening van achterstallig onderhoud, het tijdspad van de taakstelling.
- Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.
- Op basis van het transitieakkoord is gewerkt aan de transitie naar de LMO met maximaal tien locaties. De veiligheidsregio's dragen hun meldkamers na wetswijziging over aan de LMO die valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. De Kwartiermaker Landelijke Meldkamerorganisatie (KLMO) is begin 2014 gestart met haar werkzaamheden. De afgelopen periode heeft de kwartiermaker-organisatie verder vorm gekregen en zijn concrete activiteiten opgepakt. Zo is een nulmeting uitgevoerd naar de stand van zaken in de meldkamers. Daarnaast zijn in de zomer 2015 het ontwerpplan en het plan van aanpak opgeleverd.

- Voor besluitvorming over de verdere realisatie heeft de minister van Veiligheid en Justitie de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO (brief 4 januari 2016 aan Tweede Kamer). De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moeten een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig.
- Op 2 mei 2014 heeft de KLMO een brief gestuurd waarin het traject van de Nulmeting is gestart. De Nulmeting wordt gezien als essentieel voor een goed verloop van de transitie naar de LMO. De Nulmeting heeft als oogmerk de bestuurlijk-juridische, de operationele en de financiële situatie in beeld te brengen.
- Hiermee vormt de Nulmeting de basis voor het landelijk financiële kader (art. 37 Transitieakkoord - TA), de business cases voor de samenvoeging van de meldkamers (art. 42 TA) en voor het financiële overdrachtsdocument per meldkamer (art. 80 TA). Ten slotte geven de uitkomsten van de Nulmeting inzicht in de veranderopgave per meldkamer.
- De KLMO fungeert als opdrachtgever voor de Nulmeting welke is uitgevoerd door PwC. De Due Diligence Commissie is geconsulteerd over de aanpak, haar adviezen zijn betrokken bij het vaststellen van het onderzoeksraamwerk.
- De Nulmeting van de meldkamer van de VRHM is eind 2014 afgerond. De heer G. Goedhart, portefeuillehouder Middelen in het Dagelijks Bestuur, is gemandateerd om namens het bestuur te oordelen of de organisatie van de VRHM aan de uitvoerder van de Nulmeting (PwC) in opdracht van de Kwartiermaker LMO, volledige en juiste gegevens heeft verstrekt. Voor de regio's is nog niet duidelijk wat de uitkomsten van de Nulmeting zijn. Er is onduidelijkheid over de overheveling van financiële middelen naar de LMO. Inmiddels is hiervoor een ambtelijke werkgroep ingericht die daarover moet adviseren met daarin vertegenwoordigers van VNG, Veiligheid en Justitie, BZK en VR's/IFV. Ook zal de Due Dilligence Commissie advies geven op de redelijkheid en billijkheid van de overdracht. Maar samen met de onduidelijkheid over achterblijvende kosten draagt dit wel bij aan een zekere onrust over de verdere financiële trajecten.
- Op 24 november 2015 heeft een startgesprek plaatsgevonden tussen VRHM en het ministerie van Veiligheid en Justitie om nadere financiële afspraken te maken over de overdracht van middelen en de verrekening en vergoeding van achterblijvende kosten.

D3. Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Veiligheidsbureau

- de activiteiten 2016-2019 en de daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het jaarplan 2016;
- de huidige kostenverdeling over politie (facturatie), brandweer en GHOR (budgetoverheveling), elk voor 1/3 deel, wordt gehandhaafd.

Bijdrage programma Veiligheidsbureau begroting 2016 (factuurbijdrage pag. 98)		459.216
Toepassing index van 0,75%	459.216	3.444
Niveau begroting 2017, verdeling per inwoner, zie bijlagen		462.660
inwoners gemeenten VRHM op 1-1-2015, bedrag per inwoner 2017	774.565	0,60
<i>saldo mutatie ten opzichte van 2016</i>		<i>3.444</i>

D4. Specifieke begrotingsuitgangspunten programma Oranje Kolom

- de activiteiten 2016–2019 en daarin te maken keuzes worden in lijn gebracht met het jaarplan 2016.

Bijdrage programma Oranje Kolom begroting 2016 (factuurbijdrage pag. 98)	560.356	560.356
Toepassing index van 0,75%	560.356	4.203
aframen van de post e-learning		(15.000)
verhogen van de post convenant Rode Kruis, jaar 2017		6.502
Niveau begroting 2017, verdeling per inwoner, zie bijlagen		556.061
inwoners gemeenten VRHM op 1-1-2015, bedrag per inwoner 2017	774.565	0,72
<i>saldo mutatie ten opzichte van 2016</i>		<i>(4.295)</i>

5. Kader

Het kader is wet- en regelgeving alsmede door het bestuur ingezet beleid waarbij een structureel in evenwicht zijnde begroting en meerjarenramingen dienen te worden aangeboden die rekening houden met actuele ontwikkelingen en de taakstellingen door gemeenten.

6. Financiële consequenties

Alle op de begroting 2017 inwerkende mutaties zijn hieronder nogmaals in beeld gebracht.

Resume uitkomsten begrotingsuitgangspunten VRHM 2016	begroting 2017	begroting 2016	mutatie
programma:			
brandweer	42.504.930	42.829.786	(324.856)
GMK	1.322.878	1.313.030	9.848
Veiligheidsbureau	462.660	459.216	3.444
Oranje Kolom	556.061	560.356	(4.295)
	44.846.529	45.162.388	(315.859)

In bijlage 7 is een en ander op gemeenteniveau, per jaar en per programma in beeld gebracht.

7. Aandachtspunten / risico's

In de risicoparagraaf van de ontwerp-programmabegroting 2017 worden de navolgende risico's onderkend:

- Nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst 2016 (CAO)
De VNG en de vakbonden FNV, CNV, en CMHF hebben een principeakkoord (27 januari 2016) bereikt over de CAO Gemeenten. Het akkoord is een kortdurende CAO met procesafspraken en een loonafpraak. De CAO loopt van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. Per 1 januari 2016 stijgen de salarissen met 3%, en per 1 januari 2017 met 0,4%. De indexering van de gemeentelijke bijdragen op basis van de afspraken Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen bedraagt 0,59% voor 2016.

Dit is inclusief de uitvoering van de eerder gemaakte afspraken in het pensioenakkoord van 2014 en het loonruimteakkoord van 2015. In deze akkoorden staan afspraken over besparingen op de pensioenregeling, en over loonstijgingen van respectievelijk 0,74% en 1,4%, samen 2,14%. De aanvullende loonafpraak is voor 2016 0,86% en voor 2017 0,4%.

Met deze salarisverhoging is de incidentele uitkering van 0,74% in 2016 structureel gemaakt. Deze incidentele uitkering komt dus niet meer apart ter uitbetaling.

Pensioenpremie gaat 1% omhoog in april 2016

ABP voert naar verwachting een opslag op de pensioenpremie in van 1% per 1 april 2016. De opslag is nodig, omdat de financiële positie van ABP eind december niet voldoende was. ABP heeft in november 2015 het premiebesluit voor 2016 genomen. Dat besluit bestaat uit twee delen: de kostendekkende premie en een mogelijke opslag op de premie afhankelijk van de financiële positie van het fonds. De kostendekkende premie is toen vastgesteld op 17,8%. Voor de premieopslag is de dekkingsgraad van 31 december 2015 bepalend. De berekeningen laten zien dat de dekkingsgraad uitkomt op 97,2%. Dat is niet voldoende en dus komt er een opslag op de premie.

Herziening FLO overgangsrecht

De vakbonden en de Brandweerkamer (LOBA³) overleggen over herziening van het FLO overgangsrecht. De onderhandelingen over een nieuw FLO overgangsrecht is op dit moment nog niet afgerond en is er ook nog geen zicht op een akkoord. Zolang er geen nieuwe afspraken zijn is er onzekerheid over de financiële consequenties.

Begin 2015 zijn vakbonden en werkgevers in het LOBA gestart met onderhandelingen over het FLO overgangsrecht. De aanleiding hiervoor was dat er door landelijke ontwikkelingen knelpunten in de regeling van het FLO overgangsrecht zijn ontstaan. Deze knelpunten zijn onder andere de afschaffing van de levensloopregeling per 1 januari 2022, de beperking van de fiscale ruimte voor de storting van extra pensioen en het verschuiven van de ingangsdatum van de AOW.

Structurele financiering landelijke meldkamerorganisatie

De nieuwe landelijke meldkamerorganisatie krijgt straks een eigenstandig budget. Momenteel wordt de meldkamer gefinancierd uit meerdere bronnen. Het gaat hierbij primair om financiering van de meldkamer vanuit de politiebegroting en het gemeentefonds (voor het brandweerdeel van de meldkamer). Aangezien de ambulancezorg premie-gefinancierd is, zal voor het deel dat overgaat naar de meldkamerorganisatie een andere financieringsconstructie worden gehanteerd. Vanuit de ambulancezorg zal, net zoals door politie en brandweer, worden bijgedragen aan de landelijke meldkamerorganisatie. Uit deze bronnen wordt een eigenstandig budget gecreëerd voor de landelijke meldkamerorganisatie. Hoe deze er uit gaat zien is op dit moment niet bekend. Mede ten behoeve van de financiële overdracht is de nulmeting van de huidige 25 meldkamers uitgevoerd.

In het Transitieakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de overdracht van financiële middelen taken brandweer naar de LMO. Zo dragen de veiligheidsregio's voor de taken van de brandweer landelijk € 42 miljoen structureel bij.

---

³ Bij het landelijk overleg brandweer specifieke arbeidsvoorwaarden (LOBA) zijn de vakbonden FNV Overheid, CNV Overheid, CMHF en BVB vertegenwoordigd door bestuurders en kaderleden. Van werkgeverskant (de Brandweerkamer) zijn meerdere bestuurders van de Veiligheidsregio's aanwezig, een ambtelijke staf van adviseurs en beleidsmatige ondersteuning vanuit de VNG.

Op 17 november 2015 is met de VNG en het ministerie van Veiligheid en Justitie gesproken over de financiële overdracht. De voorlopige uitkomst is het scenario van een uitname uit het gemeentefonds met een compensatie van herverdelingseffecten via de BDuR dan wel facturatie. Het streven is om de compensatie van de herverdelingseffecten mee te nemen bij de eerstkomende herijking van het gemeentefonds. Dit scenario wordt echter in het licht van de nieuwe transitiestrategie LMO mogelijk opnieuw bezien.

Voor besluitvorming over de verdere realisatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie heeft de minister van Veiligheid en Justitie de opdracht gegeven om een gateway review te laten uitvoeren naar de vorming van de LMO (brief 4 januari 2016 aan Tweede Kamer). De uitkomst van de review is kritisch maar helder: betrokken partijen hebben het met elkaar niet zo georganiseerd, dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken van tijd en geld gerealiseerd kan worden. Er moet een aantal zaken beter worden georganiseerd om de gemeenschappelijke doelstellingen te behalen; er is een heroriëntatie nodig. Er wordt hierbij met name gekeken naar de aanbeveling om de focus op samenvoegen te richten. Het einddoel, zoals verwoord in het Transitie-akkoord, blijft gelijk. Dit betekent dan dat de verantwoordelijkheid daarvoor en die voor het beheer en going concern voorlopig bij de veiligheidsregio's blijft. Hierbij wordt wel geïnvesteerd in ICT en harmonisatie ter ondersteuning voor de samenvoegingen.

Als de veiligheidsregio's langer verantwoordelijk moeten blijven, dan bestaat er in ieder geval zorg met betrekking tot achtergebleven meldkamers en de benodigde investeringen. Er dient ook helder te zijn wat de financiële gevolgen zijn.

Het DB Veiligheidsberaad heeft vooralsnog het standpunt ingenomen, dat het bereid is de minister tegemoet te komen bij het vinden van een oplossing onder tenminste de volgende voorwaarden:

1. Helderheid over de consequenties, waaronder met name financiën en planning.
2. Het erin voorzien dat de veiligheidsregio's hun huidige verantwoordelijkheden kunnen waarmaken.
3. Tegemoetkoming in de financiële gevolgen.
4. Het opheffen van de blokkade op multi intake. Er is experimenteeruimte nodig.
5. Er worden akkoorden per nieuwe meldkamer gesloten.
6. Afdoende beantwoording van de vraag of de Nationale Politie in staat is haar voorziene rol waar te maken.

Op 24 november 2015 heeft een startgesprek plaatsgevonden tussen VRHM en het ministerie van Veiligheid en Justitie om nadere financiële afspraken te maken over de overdracht van middelen en de verrekening en vergoeding van achterblijvende kosten.

Abonnementsgelden Openbaar Meldsysteem

In het kader van het transitieproces naar de LMO wordt gesproken over het Openbaar Meldsysteem (OMS). OMS betreft de keten van doormelden en het ontvangen en beoordelen van meldingen van gebruikers die op grond van Wabo regelgeving een brandmelding direct moeten doormelden aan de meldkamer brandweer.

Er is door het Veiligheidsberaad juridisch advies ingewonnen om een scherp beeld te krijgen over wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot OMS. Kort samengevat blijkt uit het advies dat het aanbieden van een ATS geen taak is van de veiligheidsregio en dus ook niet van de LMO.

Ook hebben veiligheidsregio's geen wettelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de doormelding als zodanig. Er is dus geen wettelijke basis voor de wijze waarop de veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van OMS. De taak van de veiligheidsregio is beperkt tot het ontvangen en beoordelen van meldingen.

De vraag is hoe veiligheidsregio's in de toekomst het beste om kunnen gaan met de verplichte automatische doormeldingen. Vooral nog lijkt het scenario 'Markt vrijgeven' de meest voor de hand liggende keuze. De veiligheidsregio's laten het aanbieden van een alarmtransmissiesysteem over aan de markt en ontvangen geen abonnementsgelden meer. Totdat de markt is vrijgegeven zal de huidige constructie moeten worden voortgezet, omdat anders op termijn geen verbinding meer bestaat tussen brandmeldinstallaties van abonnees en meldkamer in de betrokken veiligheidsregio's.

Als de wijze van ontvangen van automatische meldingen gaat veranderen ligt het in de rede dat de wijze van beoordelen ook wordt aangepast. Als de inrichting van OMS verandert, moeten veiligheidsregio's daar hun strategie op aanpassen, ook voor het beheersen van de nodeloze alarmeringen.

Groot molest (terrorisme)

Qua verzekeringen wordt gemeld dat Nederlandse verzekeraars geen aanbidding meer mogen doen om groot molest en hypotheekvangnet te dekken in geval van terrorisme. Dit punt wordt op landelijk niveau aangekaart omdat alle veiligheidsregio's hiermee worden geconfronteerd. In geval van terrorisme zullen claims dan ook eerst verhaald worden op de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade (NHT). Deze pool is gevoed door de overheid en schadeverzekeraars. Omdat de kans aanwezig is dat in voorkomende situaties door een of meerdere veiligheidsregio's een beroep op de NHT-pool wordt gedaan, is op voorhand niet aan te geven in hoeverre de claims volledig gehonoreerd worden. In dat geval zal een beroep op de algemene reserve dan wel op de garantiebepaling uit de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden worden gedaan.

Extra financiële bijdragen aan programma's Veiligheidsberaad en Raad van Regionaal Commandanten

Voor het realiseren van programma's en projecten worden regelmatig financiële bijdragen gevraagd van veiligheidsregio's. Veiligheidsregio's geven aan te maken te hebben met bezuinigingen in de BDuR, herverdelingen en straks vermoedelijk ook uitname in verband met de LMO-ontwikkelingen.

Zo stemde op 12 juni 2015 het Veiligheidsberaad in met het programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's 2015-2020. Het hoofddoel van het programma is om samenhangend en doelmatig te sturen op de realisatie van een gemeenschappelijke en uniforme informatievoorziening. Het programmaplan gaat uit van zes prioriteiten voor 2016 en de daaropvolgende jaren. Voor iedere prioriteit wordt een concreet projectplan uitgewerkt, inclusief business case, technische architectuur en beheeradvies. De kosten voor deze opstartactiviteiten worden gefinancierd uit het werkbudget Informatievoorziening. De concrete projectplannen, inclusief de business cases, worden telkens ter besluitvorming voorgelegd aan de besturen van de 25 veiligheidsregio's, inclusief een voorstel voor financiering.

Bluswatervoorziening

Er zijn ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de levering van bluswater. Te denken valt hierbij aan (noodzakelijke) beleidswijzigingen van waterleidingbedrijven. Of en zo ja wat hier mogelijke financiële consequenties zijn is op dit moment onduidelijk.

BHM heeft haar bluswaterbehoefte in 2017 – op basis van een brandbestrijdingsfilosofie – vastgesteld. Deze bluswaterbehoefte vormt vervolgens de basis voor het vervolg. Het gezamenlijk met gemeenten en partners toekomstbestendig maken van de bluswatervoorziening is een complex samenspel van partijen met grote (financiële) belangen. In 2017 komt de brandweer met een projectplan hoe dit samenspel wordt vormgegeven.

8. Implementatie en communicatie

1. informatie aan deelnemende gemeenten

Op 4 december 2015 hebben de hoofden Financiën, medewerkers Openbare Veiligheid, leden van het Ambtelijk Governance team VRHM en Ambtelijke werkgroep Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands Midden een uitnodiging gekregen voor een informatieve bijeenkomst op 28 januari 2016 over het Regionaal Beleidsplan 2016-2019, het Korpsbeleidsplan 2016-2018 Brandweer Hollands Midden en de bestuurlijke uitgangspunten kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financieringssystematiek gemeentelijke bijdragen vanaf 2019. De kaderstellende beleidsnota's zijn bij de uitnodiging bijgevoegd.

Op 11 december 2015 zijn de drie kaderstellende beleidsnota's aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten met het verzoek dat de burgemeester overlegt met de gemeenteraad over het Regionaal Beleidsplan, gemeenteraden hebben ingestemd met het Korpsbeleidsplan en de mogelijkheid hebben gekregen hun zienswijze in te dienen op de vaststelling van de bestuurlijke uitgangspunten kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financieringssystematiek gemeentelijke bijdragen.

Ter ondersteuning van de bespreking in de gemeenteraden heeft de VRHM twee informatiebijeenkomsten voor alle gemeenteraadsleden georganiseerd. De eerste informatiebijeenkomst vond plaats op 13 januari in Leiden, de tweede informatiebijeenkomst vond plaats op 18 januari 2016 in Alphen aan den Rijn.

Vóór vaststelling van de programmabegroting door het Dagelijks- en Algemeen Bestuur worden de begrotingsuitgangspunten en ontwerp-programmabegroting verstuurd aan de hoofden Financiën en medewerkers Openbare Veiligheid van de deelnemende gemeenten en aan het Ambtelijk Governance team VRHM om deze in een betere informatiepositie te brengen in hun advisering van hun bestuur/bestuurders/collega's. De bijlagen geven tenslotte een concrete raming voor de gemeenten zowel collectief als individueel op het thema van de route naar Cebeon en de factuurbijdragen.

De vaststelling van de drie kadernota's vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 31 maart 2016. Om dit te realiseren, is verzocht de uitkomsten van de bespreking van het Regionaal Beleidsplan, het Korpsbeleidsplan en de kostenniveau/financieringssystematiek met de gemeenteraad vóór 15 maart 2016 aan VRHM door te geven. Dit in verband met de voorbereiding van de reactie van het Dagelijks Bestuur (vergadering 17 maart a.s.) en de tijdige verzending voor de vergadering van het Algemeen Bestuur (vergadering 31 maart a.s.).

2. Informatie aan de gemeenteraden via de griffiers

Jaarlijks worden de griffiers en de hoofden Financiën van de gemeenten schriftelijk in kennis gesteld van de P&C-kalender voor de VRHM.

In het kader van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen worden de voorlopige jaarrekening en de begroting minimaal acht weken voor vaststelling verzonden. Vaststelling van de begroting 2017 is voorzien op 30 juni 2016; verzending van de stukken aan de gemeenteraden voor de zienswijzen op 15 april 2016. Na de vaststelling van de uitgangspunten, worden de raden opnieuw geïnformeerd.

9. Bijlagen

Er zijn 8 bijlagen:

1. Bestuurlijke samenvatting begrotingsuitgangspunten 2017 VRHM, inclusief financieel resumé;
2. Financieel kader gemeenschappelijke regelingen 2017–2020 (de brief is nog niet ontvangen, in de bijlage is het emailbericht opgenomen);
3. Overzicht routekaart Cebeon en facturatie gemeentelijke bijdragen 2017-2020 op hoofdlijnen;
4. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), per gemeente;
5. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), afbouw procentuele afwijking;
6. Overzicht routekaart Cebeon (programma Brandweer), toelichting;
7. Factuurspecificatie begroting 2017 en meerjarenramingen 2018-2020 VRHM;
8. Verslag ambtelijke bijeenkomst 28 januari 2016.

10. Historie besluitvorming

- Besluit van het Algemeen Bestuur tot vaststelling van de programmabegroting 2016, d.d. 25 juni 2015.
- Besluit van het Algemeen Bestuur tot instemming met het Regionaal Beleidsplan 2016-2019, het Korpsbeleidsplan 2016-2018 Brandweer Hollands Midden en de bestuurlijke uitgangspunten kostenniveau Brandweer Hollands Midden en financieringssysteem gemeentelijke bijdragen vanaf 2019.